

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Harmonizirani indeks potrošačkih cijena za 2024.

Organizacijska jedinica: Služba statistike cijena i europskog programa usporedbe
Priredila: Sanja Jurleka

svibanj 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Harmonizirani indeks potrošačkih cijena jest ekonomski pokazatelj koji mjeri promjenu u razini cijena dobara i usluga koje u tijeku vremena nabavljaju, koriste se njima ili plaćaju kućanstva te predstavlja skupinu europskih indeksa potrošačkih cijena izračunanih prema harmoniziranom pristupu i posebnom setu definicija koji omogućuje usporedivu mjeru inflacije u području eura, Europskoj uniji, Europskome ekonomskom području te za zemlje kandidatkinje.

- Izvještajno razdoblje

Mjesec

- Pravni akti i drugi sporazumi

[Uredba \(EU\) br. 2016/792 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena i indeksa cijena stambenih objekata i stavljanju van snage Uredbe Vijeća \(EZ\) br. 2494/95 \(pravni okvir\)](#)

[Provedbena Uredba Komisije \(EU\) 2020/1148 od 31. srpnja 2020. o utvrđivanju metodoloških i tehničkih specifikacija u skladu s Uredbom \(EU\) 2016/792 Europskog parlamenta i Vijeća o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena i indeksu cijena stambenih objekata](#)

Zakon o službenoj statistici (NN, br. [25/20.](#) i [155/23.](#))

[Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske](#)

[Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske](#)

- Sustav klasifikacija

Za klasificiranje proizvoda upotrebljava se Europska klasifikacija osobne potrošnje prema namjeni ([ECOICOP](#)).

- Statistički pojmovi i definicije

Osnovne statističke varijable su indeksi cijena.

- Statistička jedinica

Osnovna jedinica statističkog promatranja su cijene proizvoda za osobnu potrošnju.

- Statistička populacija

Harmonizirani indeks potrošačkih cijena obuhvaća novčane izdatke za finalnu potrošnju kućanstava na ekonomskom teritoriju zemlje od strane rezidentnih i nerezidentna kućanstava. Sektor kućanstava na koji se definicija odnosi uključuje sve pojedince ili grupe pojedinaca, neovisno o vrsti područja u kojem žive, njihovom položaju u raspodjeli dohotka i državljanstva ili boravišta.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni korisnici: državne institucije, financijske institucije, ekonomski analitičari, studenti, poduzeća, javnost.

Međunarodni korisnici: Europska centralna banka, Međunarodni monetarni fond, Ujedinjeni narodi itd.

Interni korisnici: ostale stručne službe unutar Državnog zavoda za statistiku.

1.1.1. Potrebe korisnika

Dok se indeks potrošačkih cijena najčešće primjenjuje kao opća mjera inflacije u nacionalnim okvirima, harmonizirani indeks potrošačkih cijena je usporediva mjera inflacije sa zemljama Europske unije.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Razina zadovoljstva korisnika mjeri se [Istraživanjem o zadovoljstvu korisnika](#). Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika provedeno je 2013., zatim 2015., a posljednje je provedeno potkraj 2022. Detaljni [rezultati Istraživanja o zadovoljstvu korisnika za 2022.](#) dostupni su na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku pod naslovom Kvaliteta.

1.2. Potpunost

Koncepti i definicije koji se primjenjuju u potpunosti su usklađeni s propisima i smjernicama Eurostata.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest: 100%

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Numeričke procjene uzoračkih greški se ne računaju jer ih je teško kvantificirati zbog složenosti strukture indeksa cijena i zbog korištenja ne-probabilističkog uzorkovanja. Državni zavod za statistiku pokušava smanjiti uzoračke greške koristeći onoliko velik uzorak potrošačkih cijena koliko je to moguće obzirom na ograničenja resursa. Kako bi se smanjila varijanca ukupnog indeksa, odabran je broj cijena koji bi se trebali pratiti u svakoj geografskoj lokaciji i za svaki odabrani proizvod.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračke greške nisu kvantificirane. Neuzoračke pogreške smanjene su kontinuiranim metodološkim unapređenjima i poboljšanjem istraživačkih procesa koja mogu pomoći u izbjegavanju pogrešaka kod određivanja kodova i unosa podataka.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Greška obuhvata se ne primjenjuje.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Moguće su pogreške pri unosu podataka o cijenama i dodatnih opisa u tablet računala, ali su svedene na najmanju moguću mjeru obzirom na to da aplikativni program za unos podatka sadrži posebne kontrole podataka (npr. kontrola ispravnosti unosa kodova, minimalna i maksimalna dozvoljena odstupanja od cijene, upis komentara, povijesni pregled cijena i dodatnih opisa do 12 mjeseci unatrag i slično).

Tijekom obrade podataka provodi se detaljna logičko-računska kontrola svih pristiglih podataka o cijenama kao i njihova metodološka usklađenost (npr. postotne promjene cijene za svaki artikl u odnosu na prethodni mjesec, evidentiranje promjena u odnosu na prethodno razdoblje u količini, kodu ili opisu proizvoda i slično).

2.2.4. Pogreška neodgovora

Maloprodajne cijene za odabrana reprezentativna dobra i usluge snimaju se na prodajnim mjestima odabranim od strane snimatelja cijena na temelju njihovog znanja i iskustva, a u suradnji s centralnim uredom. Broj prodajnih mjesta koji trebaju ući u uzorak je unaprijed definira Državni zavod za statistiku. U slučaju kada cijene nedostaju važno je identificirati je li proizvod privremeno ili trajno nedostupan. Za ne-sezonske proizvode koji nisu više dostupni na prodajnom mjestu (dva mjeseca za redom) ili kada je smanjenja njegova važnost odabire se zamjenski artikl. U tim slučajevima snimatelj cijena odabire sličan i usporediv artikl (gdje je to moguće) iste kvalitete ili u sličnom prodajnom mjestu. Ako je proizvod privremeno nedostupan (npr. sezonski proizvodi) tada se cijene procjenjuju.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Neutežena stopa neodgovora

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Sij	Velj	Ožu	Tra	Svi	Lip	Srp	Kol	Ruj	Lis	Stu	Pro	Prosječno
Hrvatska	Hrvatska	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Neutežena stopa neodgovora za određene varijable

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Sij	Velj	Ožu	Tra	Svi	Lip	Srp	Kol	Ruj	Lis	Stu	Pro	Prosječno
Stopa neodgovora za sve varijable	Hrvatska	Hrvatska	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%

2.2.7. Pogreška obrade

Razvrstavanje dobara i usluga obavlja se prema ECOICOP klasifikaciji. Početkom svake godine provjerava se usklađenost dobara i usluga koja ulaze u obuhvat istraživanja s klasifikacijom ECOICOP te je time netočno razvrstavanje smanjeno na najmanju moguću mjeru.

2.2.8. Stopa imputacije

Neutežena stopa imputacije za određene varijable

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Sij	Velj	Ožu	Tra	Svi	Lip	Srp	Kol	Ruj	Lis	Stu	Pro	Prosječno
Stopa neodgovora za sve varijable	Hrvatska	Hrvatska	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%

2.2.9. Pogreška izbora modela

Greška izbora modela se ne primjenjuje.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Serijski harmoniziranog indeksa može se revidirati pod uvjetima utvrđenima u člancima 17. - 20. Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2020/1148.

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [Opća revizijska politika DZS-a](#) korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

Prva procjena cijena odnosi se na privremene podatke za tekući mjesec. Ti se podaci potvrđuju ili revidiraju konačnim podacima u drugom tjednu sljedećeg mjeseca.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Do sada nije bilo slučajeva pogrešaka u izračunu ukupnog harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena za koje bi bile potrebne revizije.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje

Ne primjenjuje se.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Harmonizirani indeks potrošačkih cijena objavljuje se dva tjedna nakon isteka referentnog mjeseca osim u prosincu i siječnju kada se podaci objavljuju najkasnije tri tjedna nakon isteka referentnog mjeseca.

Prva procjena indeksa potrošačkih cijena objavljuje se zadnji radni dan referentnog mjeseca ili neposredno nakon njega.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Do sada nije bilo vremenskog odmaka između najavljenog datuma i datuma objave statističkih podataka.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest: 100

4. Pristupačnost i jasnoća

Mjesečna priopćenja [Indeksi potrošačkih cijena](#), [PC-Axis baza podataka](#)

Podaci su dostupni u elektroničkom obliku na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

4.1. Priopćenja

Harmonizirani indeks potrošačkih cijena objavljuje se zajedno s indeksom potrošačkih cijena u obliku priopćenja [Indeksi potrošačkih cijena](#) koje je dostupno na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

4.2. Mrežna baza podataka

Na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku u PC Axis bazi podataka pod naslovom [Cijene](#).

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Opis metodologije nalazi se na kraju svakog priopćenja: [Indeksi potrošačkih cijena](#).

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti u zrcalnim statistikama

Ne primjenjuje se.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Podaci su potpuno usporedivi tijekom vremena. Od kada je uveden harmonizirani indeks potrošačkih cijena provedeno je nekoliko poboljšanja u metodologiji s ciljem poboljšanja pouzdanosti i usporedivosti indeksa.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Sij	Velj	Ožu	Tra	Svi	Lip	Srp	Kol	Ruj	Lis	Stu	Pro
Hrvatska	Hrvatska	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nema prekida u vremenskoj seriji.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Nije raspoloživo.

6.2. Opterećenje

Nije raspoloživo.